

raadsinformatiebrief

van : Burgemeester en wethouders
portefeuillehouder : R. Bouten
aan : De leden van de gemeenteraad
datum : 17-1-2022
status : Actieve informatie
openbaar : Ja

Onderwerp

Van lokaal meetpunt naar regionaal meetnetwerk

Aanleiding

Voor het fijn stof meetpunt Hoogheide in Grubbenvorst is tussen de provincie Limburg en de gemeente Horst aan de Maas een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Het meetpunt heeft voldaan aan de informatiebehoefte die we hebben en we kunnen concluderen dat ter plekke van het meetpunt wordt voldaan aan de wettelijke normen voor fijn stof. Daarom beëindigen we het huidige lokale meetpunt en werken we aan een regionaal dekkend meetnetwerk.

Informatie raad

Meetlocatie en resultaten

Op de locatie Hoogheide worden sinds 5 november 2011 luchtkwaliteitsmetingen voor fijn stof uitgevoerd. Uit de metingen blijkt dat de fijn stofconcentraties sinds 2011 voldoen aan de wettelijke normen en toetsingscriteria volgens EU- Richtlijn 2008/50/EG.

Op basis van de meetresultaten over de periode 2011-2020 en de ontwikkelingen inzake de CVI (Centrale verwerkingsinstallatie van zand), Klavertje 4 en het LOG Witveld, de verlaagde maximumsnelheid op de A73 en het stoppen van veehouderijen door diverse sanerings-, of opkoopregelingen concluderen we dat dit in de toekomst niet tot andere inzichten zal leiden. Het meetpunt Hoogheide heeft hiermee in de behoefte voorzien en kan stopgezet worden.

Regionaal meetnetwerk

De regio Noord Limburg stelde zich als doel om de gezondste regio te worden. Het meten van emissies geeft informatie over de luchtkwaliteit en draagt daarmee bij aan het halen van de doelen uit de "Gezondste regio". Verder ondertekenden een aantal Noord Limburgse gemeenten het Schone Lucht akkoord. Met name het meten van luchtkwaliteit geeft informatie waarmee ook gewerkt kan worden aan het behalen van de doelen binnen het Schone Luchtakkoord.

In 2019 / 2020 is in Venray met het project Boeren en Buren een start gemaakt door het meten van de luchtkwaliteit in de regio Noord Limburg waarbij inwoners zijn betrokken. Dit kreeg een vervolg naar een verbreding via de 1e tranche van Grenzeloos meten (2021/2023) binnen de regionale investeringsagenda. In

volgende tranches gaat de kwaliteit van de metingen steeds verbeterd worden om uiteindelijk een kwalitatief en regionaal dekkend meetnetwerk in de deelnemende gemeenten in de regio Noord Limburg te krijgen. Wanneer dit regionale meetnetwerk operationeel is kunnen we nog niet zeker zeggen en is afhankelijk van beschikbaarheid van meetapparatuur en (regionale) financiering binnen onder andere de regionale investeringsagenda, Interbestuurlijk programma vitaal platteland of het Schone Luchtakkoord maar is voorzien in 2025.

Ombouwen van meetpunt Hoogheide

Naast de genoemde resultaten van het meetpunt en de conclusies die hier aan zijn verbonden is de economische levensduur van de meetapparatuur voorbij en aan vervanging toe. Door het meetstation om te bouwen naar een meetpunt met een regionale functie kan hier met de vervanging rekening worden gehouden. Om het regionale meetnetwerk de vereiste kwaliteit te laten krijgen zijn voldoende geijkte referentiemeetpunten nodig. Het meetpunt Hoogheide kan hier aan voldoen. Het RIVM heeft in onze regio ook behoefte aan een extra meetpunt naast het bestaande meetpunt Vreedepeel in Venray. Ook volgens het RIVM kan Hoogheide goed dienst doen als referentiemeetpunt en zij zijn enthousiast.

We gaan daarom in een volgende tranche van de regionale investeringsagenda aan de slag om het meetpunt Hoogheide in Grubbenvorst te upgraden naar een regionaal referentiemeetpunt dat, samen met het meetpunt Vreedepeel, dienst kan doen als referentiemeetpunt in de regio Noord Limburg.

Dit geldt dan voor de diverse samenwerkingsvormen en regionale projecten:

- Grenzeloos meten binnen de regionale investeringsagenda en het interbestuurlijk programma vitaal platteland (IBP); Een referentiemeetpunt voor het regionale meetnetwerk Noord Limburg waarbij de kosten en baten verdeeld worden over de deelnemende gemeenten in Noord Limburg en de provincie Limburg. Naar verwachting neemt het IBP vitaal platteland en de regionale investeringsagenda nog dit jaar een besluit over het toekennen van de middelen en kunnen de projecten starten.
- Het schone luchtakkoord; als ankerpunt in de regio Noord Limburg waarbij het meetpunt als project binnen het SLA kan worden opgevoerd met het verzoek om financiële ondersteuning. Nadat het projectplan grenzeloos meten is vastgesteld (IBP en regionale investeringsagenda) kunnen we ook een aanvraag bij het SLA indienen.
- Met werkgroep behoud de Parel zijn we in gesprek om hen te betrekken bij de lokale metingen van luchtkwaliteit en de meetkits van de werkgroep. Zij staan achter deze aanpak maar zijn ook op zoek naar geijkte referentiemeetpunten en financiering.

Het meetpunt Hoogheide gaat op deze manier niet verloren maar wordt maximaal en efficiënt benut waarbij de kosten worden verdeeld en mogelijke subsidies kunnen worden verkregen.

Financiële onderbouwing

Het contract met de provincie (RUDZL) voor de metingen liep tot 1-1-2017. De kosten werden tot 2016 ten laste gebracht van de grondexploitatie LOG Witveldweg. In de jaren daarna liepen de metingen, op verzoek van de portefeuillehouder destijds, door en zijn rapportages gevraagd en ontvangen.

Zoals aangegeven zijn de metingen en de rapportages sindsdien, en dus ook nog na 2019, gecontinueerd en is hierover gerapporteerd. De kosten daarvoor zijn minimaal € 20.000,-/jaar. De RUDZL heeft aangegeven dat dit bedrag niet de gehele kosten dekt. De overheadkosten werden eerder bijvoorbeeld niet meegenomen. De werkelijke kosten bedragen volgens de RUDZL tarieven ongeveer € 40.000,-/jaar. Dit zal dus gelden voor de jaren 2020 en 2021. Dat maakt dat er voor € 140.000 aan meetkosten zijn. In de 2^e bijstelling van de begroting voor 2021 is dit bedrag meegenomen en uw raad nam hier op 21 december 2021 een positief besluit over.

Kosten project grenzeloos meten regionale investeringsagenda

De toekomstige kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten. Voor de 1^e tranche grenzeloos meten van de regionale investeringsagenda is dit € 200.000. In de begroting 2022 is het gedeelte voor Horst aan de Maas (ca. € 33.000) al opgenomen. In de volgende tranches zullen de kosten, afhankelijk van de deelnemende gemeenten, ook verdeeld worden. De bedragen zijn nog niet bekend. Dit betekent in ieder geval dat een verlaging van de kosten voor Horst aan de Maas. Verder zal de provincie ook bijdragen binnen de regionale investeringsagenda.

Conclusie

Omdat de resultaten van het meetpunt Hoogheide een constant beeld laten zien, de luchtkwaliteit ter plaatse voldoet aan de grenswaarden en we concluderen dat hier geen verslechtering in op zal treden stoppen we de lokale metingen Hoogheide. Binnen de projectmatige aanpak van de gezondste regio en IBP werken we aan een kwalitatief en regionaal meetnetwerk waarbij de metingen van luchtkwaliteit in de toekomst geborgd is. Hoe het meetpunt Hoogheide hierbij ingezet kan worden wordt in de regionale projectmatige aanpak bekeken. De kosten om metingen uit te voeren worden verdeeld en zullen voor Horst aan de Maas nadrukkelijk lager zijn.

Bijlagen

- Samenwerkingsovereenkomst

Samenwerkingsovereenkomst meting fijnstof in het Klavertje4 gebied

De ondergetekenden:

de Provincie Limburg, dan wel voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft, het college van Gedeputeerde Staten van Limburg, handelende ingevolge het besluit van 3 november 2009, ten dezen vertegenwoordigd door de heer G.H.M. Driessen, gedeputeerde Ruimtelijk Beleid, hierna te noemen de "Provincie".

en

de Gemeente Horst aan de Maas, een publiekrechtelijke rechtspersoon met adres: Wilhelminaplein 6, Horst, te dezen krachtens bijgevoegde machtiging van de burgemeester van Horst aan de Maas ex-artikel 171 van de gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door L.T.H. Litjens, Wethouder, ter uitvoering van besluit het college van B&W van 17 november 2009, hierna te noemen: de "Gemeente";

Hierna gezamenlijk aan te duiden als: "Partijen",

In aanmerking nemende dat

- Klavertje 4 een integrale gebiedsontwikkeling betreft aan de Noord-Westzijde van Venlo, ten (Noord-)Westen van het klaverblad A67/A73;
- in de nabijheid van het Klavertje 4 gebied in de komende jaren een groot aantal ontwikkelingen zal plaatsvinden, gericht op de versterking van de regio;
- er in relatie tot deze ontwikkelingen diverse onderzoeksrapporten op het gebied van luchtkwaliteit zijn verschenen, waaruit blijkt dat er als gevolg van de ontwikkelingen geen overschrijding van normwaarden zal plaatsvinden en er geen gezondheidsrisico's zullen ontstaan;
- ondanks deze onderzoeken bewoners in de directe nabijheid van de ontwikkelingen ongerust zijn en blijven over de consequenties van deze ontwikkelingen. Op grond daarvan is door de Gemeente Horst aan de Maas toegezegd om een meer fijnmazige meting van fijnstof in het gebied te zullen implementeren;
- Provinciale Staten van Limburg bij de behandeling van de POL aanvulling Klavertje 4 een motie hebben aangenomen waarin Gedeputeerde Staten wordt gevraagd een plan voor te leggen voor een meer fijnmazige meting van fijnstof. Gedeputeerde Staten hebben aangegeven invulling te zullen geven aan de motie door, samen met de Gemeente, een meer fijnmazige meting van fijnstof in het Klavertje 4 gebied te zullen implementeren.
- Partijen ervoor kiezen om bij de implementatie van een fijnmazige meting van fijnstof in het Klavertje 4 gebied samen te zullen optrekken.

Verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

§ 1. Algemeen

Artikel 1 Definities

Tenzij expliciet anders vermeld wordt in deze overeenkomst verstaan onder:

Meetstation : Een faciliteit voor het op één vaste locatie meten van fijnstof zoals omschreven in artikel 4.

Klavertje4 NV: Een door publieke partijen opgerichte naamloze vennootschap gericht op het tot uitvoering brengen van maatregelen in het Klavertje4 gebied ter realisatie van doelen zoals omschreven in het Masterplan en Businessplan gebiedsontwikkeling Klavertje 4.

Artikel 2 Doel

Partijen wensen samen te werken bij de totstandkoming van een fijnmazige meting van fijnstof in het Klavertje 4 gebied, en over de resultaten daarvan met de bewoners, en andere belanghebbenden, te communiceren.

Artikel 3 Duur van de samenwerkingsovereenkomst

1. Deze overeenkomst heeft een looptijd vanaf het moment van ondertekening tot 5 jaar volgend op het moment van operationeel zijn van het meetstation.
2. Partijen streven er naar om het meetstation operationeel te laten zijn, uiterlijk één jaar voordat de eerste belangrijke nieuwe ontwikkeling in het Klavertje 4 gebied in werking zal treden. Op basis van de nu bekende tijdsplanning van nieuwe ontwikkelingen wordt uitgegaan van het operationeel zijn van het meetstation uiterlijk 1 januari 2011, of zoveel eerder als partijen onderling overeenkomen.

§ 2. Meting fijnstof PM-10 en PM-2,5

Artikel 4

Voor het meten van fijnstof met behulp van referentie gelijkwaardige apparatuur wordt een vaste meetcabine geplaatst en ingericht door de Provincie. De Provincie zal hierbij zorgdragen voor de aanschaf van alle benodigde apparatuur voor het leveren van realtime (uurgemiddelden) fijnstofmetingen volgens de kwaliteitseisen zoals die zijn voorgeschreven in de EU-richtlijn 2008/50/EG en de normen NEN-EN 12342 en NEN-EN 14907.

Artikel 5

De Provincie zal zorg dragen voor het uitvoeren van de metingen en zal er naar streven met zo min mogelijk uitval over de tijd te meten. In geval van storingen, onderhoud en/of kalibratie zijn er tijdelijk geen meetgegevens beschikbaar. De Provincie zal storingen van apparatuur steeds zo snel mogelijk oplossen. De Provincie zal de ruwe meetgegevens valideren (meestal betreft dat het verwijderen van foutieve metingen als gevolg van technische storingen).

§ 3. Locatie meting fijnstof

Artikel 6

In overleg tussen de Gemeente, de Provincie en Klavertje4 NV wordt de locatie voor het plaatsen van het vaste meetpunt bepaald. In ieder geval moet de te kiezen locatie voldoen aan de navolgende technische randvoorwaarden:

- In verband met storingsgevoeligheid van de apparatuur dient de cabine niet onder hoogspanningskabels geplaatst te worden.
- De locatie dient zodanig gekozen te worden dat de afstand tot hoge objecten (gebouwen, windmolens) c.q. bomen minimaal 30x de obstakelhoogte is.

Artikel 7

Uiterlijk 3 maanden voorafgaand aan de datum van het operationeel zijn van het meetpunt zoals vermeld in artikel 3 lid 2 draagt de Gemeente zorg voor het ter beschikking stellen van een stuk grond dat voldoet aan de navolgende eisen:

- Een minimale omvang van 7x9 meter plus een verharde toegangsweg.
- Ter plaatse van de cabine een aangetrild zandbed en verhard pad naar deur. De rest van de oppervlakte; verhard of grind (of afspraken over groenonderhoud).
- Hekwerk (met dubbele of brede poort zodat een aanhanger binnen de omheining geplaatst kan worden), hoogte gaas 2,5m.
- Bouwvergunning voor het plaatsen van de meetcabine.
- Aanleg van stroom- c.q. energievoorziening voor de meetcabine. Functionele eis aansluitwaarde: 230 V AC, 3x 25A.
- Indien nodig aanleg communicatie/ telefoonvoorziening; ISDN tenzij er gekozen wordt voor een GSM of GPRS module.

Artikel 8

De gemeente zal toezicht houden op het bouwrijp maken van het ter beschikking te stellen stuk grond conform de eisen zoals geformuleerd in artikel 7, alsmede op het plaatsen van de meetcabine zoals omschreven in artikel 4.

§ 4. Communicatie

Artikel 9

De Gemeente is eerst verantwoordelijke voor een goede communicatie met bewoners en andere belanghebbenden over de plannen betreffende het meten van fijnstof en de wijze waarop de plannen tot uitvoering worden gebracht

Artikel 10

De Provincie zal de actuele, niet gevalideerde, meetgegevens permanent op haar eigen website lucht (<http://luchtkwaliteit.limburg.nl/>) presenteren.

Artikel 11

De gemeten en gevalideerde meetwaarden worden door Provincie verwerkt in hun jaarrapportage luchtkwaliteit. In deze jaarrapportage wordt met de gevalideerde data het jaargemiddelde en het aantal dagen overschrijding berekend. Deze waarden worden vergeleken met de verschillende andere stations in Limburg en de nabije omgeving zoals de stations van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML), Provinciaal Limburgs Immissie Meetnet (PLIM) en de Duitse luchtkwaliteitstations in de regio, om, via het plaatsen van de resultaten in een bredere context, tot een bredere beoordeling en interpretatie van de meetgegevens te komen.

§ 5. Kosten en Kostenverdeling

Artikel 12

1. De totale kosten voor de kostenposten zoals vermeld in artikel 13, eventueel verminderd met subsidies en/of kortingen, worden evenredig (50-50) verdeeld tussen de Provincie en de Gemeente.
2. Aan het eind van de looptijd vindt er een afrekening plaats, op basis van de gemaakte kosten, en eventueel verkregen bijdragen en kortingen.

Artikel 13

1. Voor de totale kosten als basis voor de evenredige verdeling zoals vermeld in artikel 12 wordt rekening gehouden met de navolgende kostenposten:

	Raming excl. btw
Eenmalige kosten	
a. Aanschaf en installatie meetapparatuur en meetcabine, conform artikel 4	€ 73.000,=
b. Bouwrijp maken grond conform artikel 7	€ 5.000,=
c. Afbraak en schoon opleveren na afloop project conform artikel 16.	€ 5.000,=
Jaarlijkse Kosten	
d. Jaarrapportage (1x):	€ 2.400,=
e. Energie telefoon etc.	€ 2.600,=
f. Maandelijks onderhoud + interventie + verzekering	€ 15.000,=

2. Bij de eindafrekening wordt voor wat betreft de kostenposten a , b en c uitgegaan van de daadwerkelijk gemaakte kosten, vermeerderd met een percentage renteverlies van 5% vanaf het moment van de betaling tot aan de eindafrekening.
3. Bij de eindafrekening wordt voor de kostenposten d, e en f uitgegaan van een jaarlijks normbedrag van € 20.000,= (prijsindex 2009) vermeerderd met een jaarlijkse inflatiecorrectie conform de consumenten prijs index (CPI) van het CBS.

Artikel 14

Voorafgaand aan de eindafrekening zullen de kosten op de navolgende wijze door partijen worden voorgefinancierd:

- de Provincie financiert de eenmalige kosten zijnde de posten a, b en c uit het kostenoverzicht zoals vastgelegd in artikel 13;
- de Gemeente financiert de jaarlijkse kosten zijnde de posten d, e en f uit het kostenoverzicht zoals vastgelegd in artikel 13, en betaalt hiervoor gedurende vijf (5) opeenvolgende jaren, volgend op de datum van het operationeel zijn van de meting, een bedrag van € 20.000,= aan de Provincie.

§ 6. Beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst

Artikel 15

Deze samenwerkingsovereenkomst eindigt aan het slot van de looptijd zoals vastgelegd in artikel 3, of zoveel eerder als partijen gezamenlijk besluiten tot het, volledig of gedeeltelijk, beëindigen van de overeenkomst. Gedeeltelijk beëindigen van de overeenkomst geschiedt volgens het gestelde in artikel 18 lid 1.

Artikel 16

1. Uiterlijk 6 maanden voorafgaand aan het eind van de looptijd zoals vastgelegd in artikel 3 starten partijen gezamenlijk een evaluatie. Doel van deze evaluatie is te bezien of er een verder vervolg gegeven moet worden aan het fijnmazig meten van fijnstof in het Klavertje 4 gebied.
2. Mocht besloten worden om daadwerkelijk een vervolg te geven aan het fijnmazig meten van fijnstof in het Klavertje 4 gebied dan zal hiervoor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten worden. De aangeschafte apparatuur blijft beschikbaar voor het uitvoeren van metingen.

Artikel 17

Indien besloten wordt om geen vervolg te geven aan het fijnmazig meten van fijnstof in het Klavertje 4 gebied dan draagt de Provincie zorg voor het schoon en leeg opleveren van de meetlocatie. De apparatuur wordt daarna eigendom van de Provincie

§ 7. Slotbepalingen

Artikel 18

1. Is of wordt de Overeenkomst gedeeltelijk ongeldig of onverbindend verklaard, dan blijven Partijen aan het overblijvende gedeelte gebonden. De Partijen zullen het ongeldige of onverbindende gedeelte vervangen door bedingen die wel geldig en verbindend zijn en waarvan de gevolgen, gelet op de inhoud en strekking van de Overeenkomst, zo veel mogelijk overeenstemmen met het ongeldige of onverbindende gedeelte.
2. De considerans maakt deel uit van de Overeenkomst.
3. De Overeenkomst kan alleen schriftelijk worden gewijzigd of aangevuld.
4. Een Partij kan rechten of verplichtingen uit de Overeenkomst niet overdragen.
5. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
6. Partijen verbinden zich om in goed onderling overleg al dan niet met behulp van externe adviseurs een oplossing te vinden voor eventuele geschillen die zouden kunnen voortvloeien uit deze overeenkomst. Geschillen die aldus niet kunnen worden opgelost zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter in het arrondissement Maastricht.

Aldus overeengekomen en getekend in tweevoud d.d .

Provincie Limburg

Gemeente Horst aan de Maas

De heer G.H.M. Driessen

De heer ing. L.T.H. Lijëns

(handtekening)

(handtekening)

2 dec 2009.....(datum)

7-12-2009

(datum)